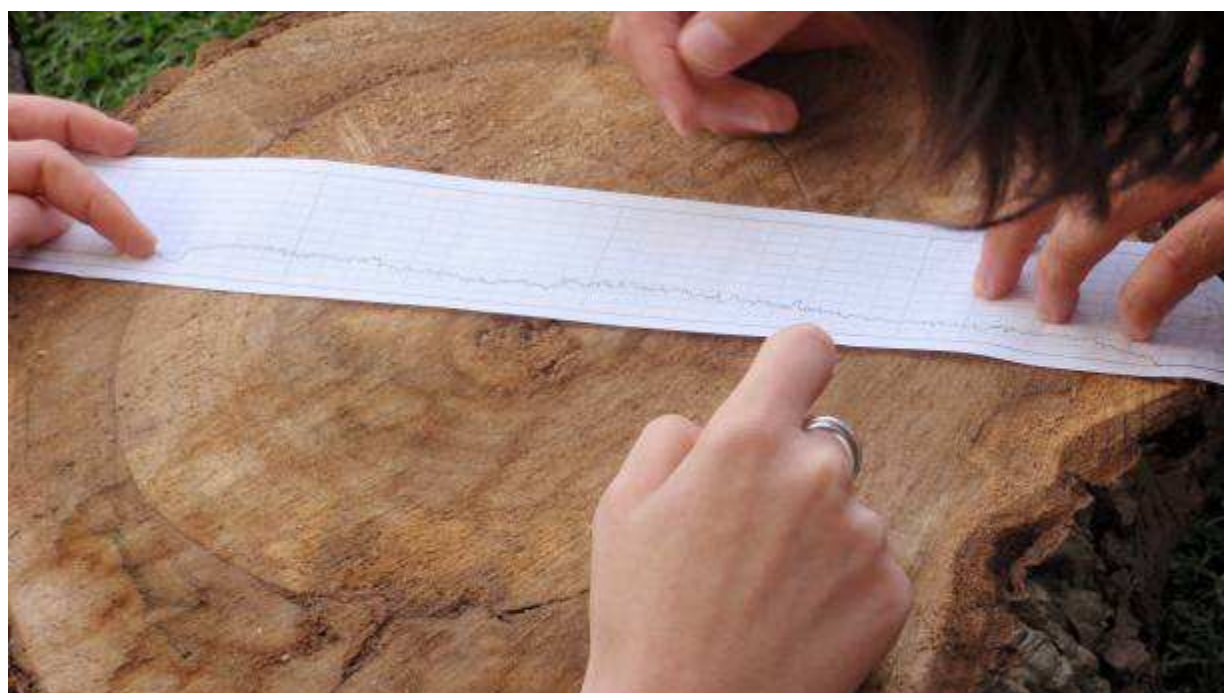


# **SYSTEM OCENY STATYKI DRZEW I ZARZĄDZANIA DRZEWOSTANEM NA BAZIE WIZUALNEJ METODY OCENY DRZEW (VTA)**



Opracowanie:  
arch. kraj. mgr inż. Marzena Suchocka  
tel. 506 650 607  
info@arboekspert.pl

**Brak obowiązującej metody identyfikacji drzew zagrażających bezpieczeństwu prowadzi do intuicyjności oraz wydawania pochopnych decyzji o wycięciu drzew lub ich drastycznym okaleczeniu.**

W związku z wymogiem prawnym zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom oraz osobom przebywającym na terenie przez nich administrowanym poddawani są oni presji dwojakiego rodzaju. Jedni mieszkańcy żądają usunięcia drzew w obawie o własne bezpieczeństwo, inni walczą o ich pozostawienie. Brak precyzyjnych kryteriów oceny statyki drzew uniemożliwia podjęcie jednoznacznej decyzji.

Na skutek zachodzących zmian klimatycznych, gwałtownych wichur i burz nawiedzających cały kraj, coraz więcej drzew na terenach zurbanizowanych wyraca się lub łamie, stwarzając zagrożenie dla ludzi i ich mienia, co powoduje konieczność podjęcia działań mających na celu minimalizowanie zagrożeń. Pierwszym etapem działań w tym zakresie może być wprowadzenie rutynowej kontroli drzew uwzględniającej ocenę ich statyki.

W państwach Unii Europejskiej oraz w US uznanie zyskała metoda **Visual Tree Assessment** (VTA), która jest szeroko stosowana i umocowana w lokalnym prawodawstwie. Pozwala ona na znaczne zmniejszenie ryzyka zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu ludzi i mienia. Ocena drzew przeprowadzana jest szybko i nie jest kosztowna. Polega na identyfikacji patogenów i ocenie wad strukturalnych przez specjalistę (arborystę). Szczególna uwaga przywiązywana jest do określenia gatunku grzybów pasożytniczych i ich wpływu na statykę i żywotność drzew.

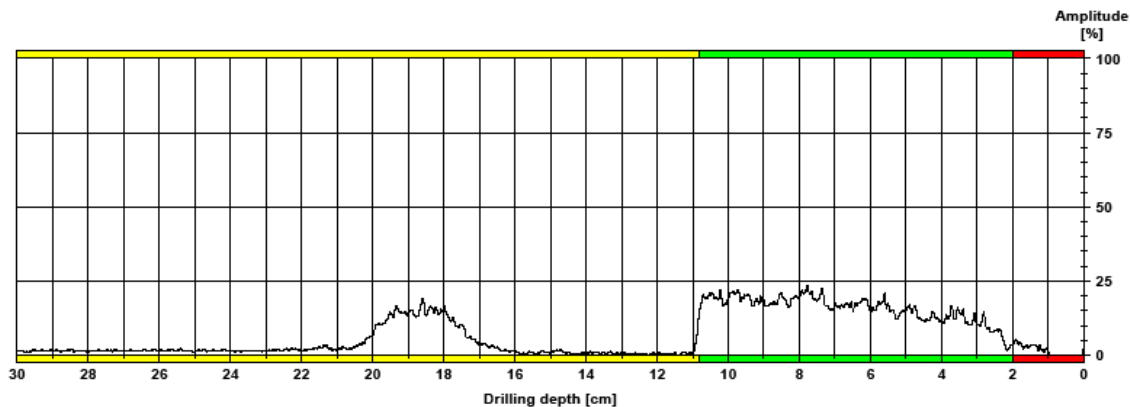


Owocniki *Phellinus* sp. oraz przykład wady strukturalnej (rozkład drewna w rozwidleniu konkurencyjnych przewodników u nasady korony)

W wypadku symptomów, których nie można jednoznacznie zinterpretować poprzez ocenę wizualną stosowane są narzędzia pozwalające na uzyskanie obrazu wnętrza drzewa i zasięgu zniszczonych tkanek (impulshammer, resistograph). Wynikiem oceny jest kwalifikacja drzewa do odpowiedniej klasy bezpieczeństwa.

#### Measuring / object data

Project	: Komorów	Date	: 02.06.2009	Level	: 130,0 cm
Measurement no.	: 2	Time	: 10:28:39	Direction	: W
Drilling depth	: 39,47 cm	Offset	: 4,4%	Object species	: Acer platanoides
Identification	: Wiejska	Avg. curve	: off	Location	: pień
Advance	: 20 cm/min (3)	Diameter	: 80,0 cm	Name	: 3



#### Assessment

Red	From	0,0 cm	to	2,0 cm	:	kora
Green	From	2,0 cm	to	10,8 cm	:	przekrój prawidłowy
Yellow	From	10,8 cm	to	40,0 cm	:	zgnilizna
White	From	0,0 cm	to	0,0 cm	:	
White	From	0,0 cm	to	0,0 cm	:	
White	From	0,0 cm	to	0,0 cm	:	

#### Comment

W pniu ubytek i rozległa zgnilizna.

nr3drill2.rge

Przykładowy obraz wnętrza pnia badanego z zastosowaniem rezystografu. Kolorem żółtym zaznaczona jest zgnilizna wewnątrz pnia.

Przykładem jednego z wielu miast europejskich, które prowadzą wzorową gospodarkę drzewostanem przy wykorzystaniu VTA-metody, jest Turyn. Miasto szczyci się posiadaniem 60 000 drzew miejskich i 100 000 drzew w parkach i ogrodach. Od lat 80-tych lasy miejskie Turynu są przedmiotem okresowych kontroli stanu zdrowia, dzięki którym ocenia się wytrzymałość drewna badanych drzew, a tym samym stopień zagrożenia złamaniem lub wyrwaniem. Corocznie sprawdza się ok. 45 000 drzew (<http://www.comune.torino.it>).

Adaptacja przez Turyn metody Visual Tree Assessment, pozwoliła na planowanie i rozwój rozległych programów sprawdzenia stabilności drzew i na ich podstawie **przygotowanie długoterminowego programu cięć i nasadzeń**.

Zastosowanie VTA jako podstawy długoterminowych planów kontroli i ciec drzew pozwala, m.in. na **zmniejszenie nieuzasadnionych wycięć** drzew na skutek emocjonalnego podejścia lub z niewłaściwych powodów. Zastosowanie metody pozwala przede wszystkim na podejmowanie profesjonalnych i dobrze uzasadnionych decyzji w zakresie statyki i sytuacji fitosanitarnej drzew.

Zastosowanie metody VTA powoduje **zmniejszenie ilości drzew problemowych** w 2-gim i 3-cim roku zastosowania programu.

Przygotowanie długoterminowego planu cięć i nasadzeń pozwoliło na **zaplanowanie wydatkowania środków, dostosowania zakresów i terminów cięć** do potrzeb drzew i oczekiwań mieszkańców.

Jak wspomniano wyżej wizualna metoda oceny drzew jako podstawa **systemu gospodarowania** drzewostanem powoduje **ochronę drzewostanów miejskich**.

Metoda ta:

- **dostarcza profesjonalnych argumentów** niezbędnych w wypadku decyzji trudnych lub kontrowersyjnych i umożliwia świadome podejmowanie decyzji,
- baza danych zebranych w czasie przeglądu z zastosowaniem metody VTA pozwala na uzyskanie **pełnej oceny każdego nasadzeń** w krótkim czasie,
- metoda pozwala na określenie **priorytetowych prac** w zakresie gospodarowania drzewostanem miejskim, jak konieczność cięcia, potrzeby zabiegów fitosanitarnych, cięć spowodowanych potrzebą poprawy statyki drzew,
- usunięcie drzew nie rokujących szans na długi, bezpieczny rozwój wytypowanych na skutek oceny **skutkuje oszczędnościami w wydatkowaniu środków** na kosztowne cięcia,
- ocena zagrożeń fitosanitarnych pozwala na szybką ich eliminację, a tym samym **ochronę dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego drzew**,
- **zapobieganie wystąpieniu ewentualnych uszkodzeń** pozwala na zmniejszenie potrzeby działania samorządów w celu rozwiązania poważnych problemów wywoływanych przez nagłe wyłamania drzew,
- pozwala na **ocenę wartości przyrodniczych i ozdobnych** przez określenie szans drzewa w zakresie pielęgnacji i w tym kontekście określenie okresu kiedy spełnia ono swoje funkcje ozdobne, przyrodnicze i nie stanowi zagrożenia,
- na podstawie oceny metodą VTA możliwe jest proponowanie rozwiązań **poprawy statyki** przez zastosowanie odpowiednich technik, dostosowanych do stanu drzewa

Jak dowodzą doświadczenia miast europejskich, które zaadoptowały metodę VTA jako podstawę gospodarki drzewostanem, w miarę funkcjonowania systemu oceny statyki **nakłady pieniężne na pielęgnację zmniejszają się i poprawia się stopień bezpieczeństwa publicznego obywateli.**



Badanie instrumentalne stosowane w Wizualnej Metodzie Oceny Drzew (V.T.A.)